

Asia: VN/1972/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston koulutuspoliittiseksi selonteoksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset selontekoa koskevat kommentit

TOOL r.y. toteaa että koulutuspoliittinen selonteon suuntaus on oikea. Tekniikan ja liikenteen käytännönläheinen korkeakoulutus on keskeinen tekijä teollisuudessa ja viennille, mikä selonteossa pitää huomioida, jos halutaan nostaa Suomen osaamistasoa.

Kommentit lukuun 2. Visio/tavoitetila – koulutus ja tutkimus kohti 2040-lukua

-

Kommentit lukuun 3.1 Varhaiskasvatus sekä esi- ja perusopetus

-

Kommentit lukuun 3.2 Toinen aste

-

Kommentit lukuun 3.3 Korkeakoulut

TOOL r.y. toteaa että koulutuspoliittinen selonteon suuntaus on oikea. Teollisuus tarvitsee lisää tekijöitä eri aloilla ja me näemme, että tekniikan ja liikenteen aloilla voidaan saavuttaa merkittäviä edistyksiä laajentamalla hakijakuntaa aliedustettuihin ryhmiin. Teollisuutemme on vahvasti kansainvälinen ja tarjoaa siinä mielessä työpaikkoja, jotka ovat hyvinkin kiinnostavia ulkomaalaisille opiskelijoille.

Insinöörikoulutuksessa digitaaliset työvälineet ja –tavat ovat pitkään olleet etusijalla. Toisaalta pitää muistaa, että opetus yhtenäisissä ryhmissä on tehokasta ja vuorovaikutustaidot pitää olla etusijalla myös tulevaisuuden teollisuudessa, tarvitaan varsinkin teknisessä myynnissä ja tuotekehittämissä. Samaten tekninen osaaminen, joka pohjautuu matemaattis-luonnontieteelliseen pohjakoulutukseen, on keskeinen seikka tekniikan ja liikenteen koulutuksessa. Varsinkin opintojen alkuvuosina pitää varmistaa, että saadaan aikaan hyvä ja kannustava yhteisöllinen opiskeluympäristö.

Näkemyksemme on, että nykyinen laajuus tekniikan koulutuksessa, esimerkiksi insinöörit 4 vuotta ja merikapteenit 4,5 vuotta, on hyvässä suhteessa teollisuuden tarpeisiin. Keskeistä on myös, että on käytäntöpainotteinen korkeakoulutus, jossa on riittävästi harjoittelua. Esim. merikapteenit tarvitsevat 360 vuorokautta maksullista harjoittelua, jotta saisivat kansainvälisen kelpoisuuden. Samanlainen käytännönläheinen ymmärrys teollisuuden toimintatavoista pitää säilyttää korkeakoulujärjestelmässä, vaikka korkeakoulukentän rakenteet muuttuvat. Päätöksenteko ammattikorkeakouluissa pitää olla autonominen suhteessa yliopistoihin.

Haluamme huomauttaa, että teollisuuden nykyiset insinöörit ovat kouluttautuneet sellaiseen aikaan, kun tarjolla oli n. 25 % enemmän rahoitusta opetukseen ja opiskelijoita oli vain n 70 % nykyisistä määristä. Tämä erinomainen tuottavuuden lisäys piilottaa kuitenkin tosiseikat ammattikorkeakoulujen tilanteesta alleen. Nykyisellä rahoitusmallilla on helppo säätää rahoituskulut pienemmäksi ja vaatia lisää tutkintoja. Käytännössä tämä tarkoittaa kuitenkin, että opetuksessa ei enää voida paneutua uuteen tekniikkaan. Aika ei enää riitä siihen, että opettaja paneutuu omaan oppimiseen, vaan nykytilanteessa pitää keskittyä opettamaan sitä mitä osaa ennestään. Suomen teollisuus ei kuitenkaan pärjää ilman uutta osaamista, ja tarvitaan investointeja laboratorioihin ja simulaattoreihin, jotta pystytään nostamaan osaamistasoa, tämän pitkän säästökauden jälkeen. Haluamme muistuttaa siitä, että uudet insinöörit tuovat usein uutta tekniikkaa mukanaan yrityksiin, varsinkin pienyrityksiin. Ilman lisäpanostuksia tekniikan ja liikenteen koulutukseen, teollisuus ei pysty reagoimaan uusiin haasteisiin.

Kommentit lukuun 3.4 Tiede ja tutkittu tieto

-

Kommentit lukuun 3.5 Vapaa sivistystyö

-

Kommentit lukuun 3.6 Jatkuva oppiminen – työuran aikainen oppiminen

-

Kommentit lukuun 3.7 Opetus-, ohjaus- ja muu henkilöstö

-

Kommentit lukuun 3.8 Taide- ja kulttuurikasvatus ja -opetus ja taiteen perusopetus

-

Kommentit lukuun 3.9 Opintotuki

-

Kommentit lukuun 3.10 Ruotsinkielisen koulutuksen tilanne, tavoitteet ja toimenpiteet

-

Kommentit lukuun 3.11 Maahanmuuttajataustaisten oppiminen ja oppimispolut

-

**Kommentit lukuun 4. Koulutus- ja tutkimusjärjestelmän tilannekuva ja keskeiset muutostekijät.
Pyydämme tarvittaessa kirjaamaan vain tiiviin yleisen lausunnon luvusta ja yksityiskohtaisesti vain tärkeimmät kommentoitavat tai mahdollisesti puuttuvat asiat**

-

Östman Leif
TOOL r.y.